

Uppföljning intern kontroll 2017

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Sammanfattning	4
2 Uppföljning	6
2.1 IT-stöd	6
2.2 Finansiella processer	6
2.3 Finansiella processer	7
2.4 Mål	8
2.5 Upphandling	9
3 Analys av uppföljningsarbetet	10

1 Inledning

Enligt kommunallagen 6 kap 7 § skall nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter. Detta brukar benämnas intern kontroll.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2015-10-11 § 82 fastställt reviderat reglemente för intern kontroll och kommunstyrelsen har vid sammanträde 2015-09-23 § 151 beslutat om anvisningar till reglemente för intern kontroll. Reglemente och anvisningar är senast reviderat 2017-09-04.

Enligt anvisningarna framgår bland annat att respektive nämnd ska anta internkontrollplan för innevarande år senast i mars månad. Av reglementet framgår också att nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att:

- En organisation ska upprättas för den interna kontrollen.
- Plan för intern kontroll, som bygger på en riskanalys, antas för varje kalenderår.

Av reglementet framgår att den interna kontrollen med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att följande uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.
- Eliminering av risker för korruption och ekonomisk svindel

Planen baseras på en risk- och väsentlighetsanalys av processer och rutiner som bedömdes särskilt viktiga att granska.

Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt för antagen plan, rapporteras till nämnden senast februari månad. Uppföljningsrapporten ska redovisa de resultat som årets kontroller gett samt de åtgärder som ska vidtas vid avvikelse.

1.1 Sammanfattning

Process/ Rutin	Risk	Kontroll- aktivitet	Resultat	Åtgärd
IT-stöd	Risk för dataintrång/malware (datavirus, trojaner etc.)	Kontroll att dataintrång ej förekommer	 Ingen avvikelse	
Finansiella processer	Risk att investeringskalkyler inte hålls och att kommunen får högre driftkostnader än budgeterat.	Uppföljning av investeringsprojekt	 Större avvikelse	 Kontrollaktiviteten skärps och kommer att ingå i 2018 års intern kontrollplan. Kontrollen kompletteras med riskanalys av sam-/medfinansierings- projekt samt kontroll av budgetmaterial från nämnderna mot checklista för att säkerställa kompletta investeringsbeskrivningar.
	Ränterisk vid fortsatt finansiell upplåning	I samband med ordinarie finansrapportering riskbedömning av ränteläget.	 Ingen avvikelse	
Mål	Ej uppfyllda mål	Kontroll av antal uppfyllda nämndsmål och övergripande mål.	 Mindre avvikelse	 Utveckla nuvarande styrsystem avseende måluppföljningen för att säkerställa att de övergripande målen blir styrande i nämnderna.

Process/ Rutin	Risk	Kontroll- aktivitet	Resultat	Åtgärd
Upp- handling	Ej följa upphandlade ingångna avtal. Inköp inte genomförs i enlighet med kommungemensamma avtal.	Kontroll av att upphandling görs och att ingångna avtal följs	 Mindre avvikelse	— Ta bort kategorin undervisningsmaterial för kontroll i framtiden då inköpen inom denna kategori är långt under direktupphandlingsgränsen samt handla upp en närliggande butik för att minska andelen inköp utanför avtal.

2 Uppföljning

2.1 IT-stöd

Risk: Risk för dataintrång/malware (datavirus, trojaner etc.)

Riskbedömning: 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: Kontroll att dataintrång ej förekommer

Resultat: Ingen avvikelse

Kontrollansvarig: Servicechef

Kommentar:

Stickkontroller har gjorts på datorer i kommunen som har misstänkts för att kunna innehålla malware (trojaner, datavirus m.m). IT-avdelningen har under 2017 inte kunnat se att någon form av intrång har skett i våra IT-system.

2.2 Finansiella processer

Risk: Risk att investeringskalkyler inte hålls och att kommunen får högre driftkostnader än budgeterat.

Riskbedömning: 12. Allvarlig

Kontrollaktivitet: Uppföljning av investeringsprojekt

Resultat: Större avvikelse

Kontrollansvarig: Ekonomichef

Kommentar:

Kontrollaktiviteterna har genomförts som planerat. Uppföljning av investeringsprojekten gjordes under året i samband med kvartalsuppföljningen och delårsrapporten för hela kommunen. Slutlig rapportering sker i samband med årsredovisningen. Nämnderna hade löpande uppföljning av investeringsprojekten under året, särskilt tekniska nämnden som har ansvar för större delen av investeringsbudgeten.

I ett av kommunens större investeringsprojekt, kollektivtrafikstråk Vinstorpsvägen, som utförts av Trafikverket, konstaterade Tekniska nämnden avsevärt högre kostnader än budgeterat under året och tilläggsanslag begärdes. Kommunfullmäktige tog i oktober beslut att bevilja ett tilläggsanslag på 42,3 mnkr för den händelse att förhandlingen med berörda parter leder till att kommunen är betalningsansvarig motsvarande den nya totalutgiften på 103,1 mnkr. Slutlig överenskommelse med Trafikverket har ännu ej träffats.

I uppföljningen av pågående investeringsprojekt konstaterades i övrigt smärre avvikelser i förhållande till budget. I budgetarbetet inför 2018 fick nämnderna i uppdrag att gå igenom samtliga investeringsprojekt som ännu inte upphandlats för att säkerställa att kvadratmeterpriserna är rimliga och marknadsanpassade. Inför budget 2018 med plan 2019-

2020 tillfördes investeringsprojektet Pilängsskolan, om- och tillbyggnad ytterligare 30 mnkr, efter genomförd upphandling.

Förslag till åtgärder: Kontrollaktiviteten skärps och föreslås ingå i 2018 års intern kontrollplan. I kvartalsrapporten följs investeringsverksamheten upp övergripande och specifikt för större projekt. I delårsrapporten följs samtliga investeringsprojekt upp i detalj. Uppföljningarna lägger särskilt fokus på prognos för totalutgiften för att identifiera eventuella avvikelser. Samtliga investeringsprojekt som inkluderar sam-/medfinansiering bör särskilt riskanalyseras, såväl före som kontinuerligt under genomförandet. Inför budgetarbetet med investeringar 2019 och framåt kommer allt budgetmaterial från nämnderna att kontrolleras mot en checklista så att det är komplett. I det fall det finns brister kommer materialet strikt att skickas tillbaka till berörd nämnd för komplettering.

Åtgärd: Kontrollaktiviteten skärps och föreslås ingå i 2018 års intern kontrollplan. I kvartalsrapporten följs investeringsverksamheten upp övergripande och specifikt för större projekt. I delårsrapporten följs samtliga investeringsprojekt upp i detalj. Uppföljningarna lägger särskilt fokus på prognos för totalutgiften för att identifiera eventuella avvikelser. Samtliga investeringsprojekt som inkluderar sam-/medfinansiering bör särskilt riskanalyseras, såväl före som kontinuerligt under genomförandet. Inför budgetarbetet med investeringar 2019 och framåt kommer allt budgetmaterial från nämnderna att kontrolleras mot en checklista så att det är komplett. I det fall det finns brister kommer materialet strikt att skickas tillbaka till berörd nämnd för komplettering.

2.3 Finansiella processer

Risk: Ränterisk vid fortsatt finansiell upplåning

Riskbedömning: 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: I samband med ordinarie finansrapportering riskbedömning av ränteläget.

Resultat: Ingen avvikelse

Kontrollansvarig: Ekonomichef

Kommentar:

Det fortsatt låga ränteläget har bidragit till en låg ränterisk i samband med nyupplåning och omsättning av gamla lån. Räntekostnaderna har blivit lägre än budgeterat. Ränteriskbedömningar har genomförts kontinuerligt under året och i samband med finansrapporteringstillfällena. I arbetet med revidering av finanspolicyn har ränterisker behandlats.

2.4 Mål

Risk: Ej uppfyllda mål

Riskbedömning: 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: Kontroll av antal uppfyllda nämndsmål och övergripande mål.

Resultat: Mindre avvikelse

Kontrollansvarig: Verksamhetsutvecklare

Kommentar:

Kontrollen genomfördes april 2017 och visade att fem övergripande mål inte hade någon koppling till nämndsmål. Dessa är:

- *Alternativa driftsformer ska alltid övervägas i alla verksamheter. Alla administrativa funktioner ska regelbundet prövas.*
- *Goda och framgångsrika medarbetare ska uppmärksammas som förebilder i kommunens alla verksamheter.*
- *Lomma kommun ska aktivt verka för att godståg flyttas bort från tätbebyggt område.*
- *Lomma kommun ska bevara och utveckla sina socialt och kulturhistoriskt värdefulla miljöer.*
- *Lomma kommun ska planeras långsiktigt och flexibelt utifrån både nuvarande och kommande befolkningssammansättning.*

Efter samtal med ansvariga avdelningschefer har det framkommit att åtgärder finns kopplade till 4 av 5 mål. Det mål som idag inte har en konkret åtgärd kopplad till sig är: "Goda och framgångsrika medarbetare ska uppmärksammas som förebilder i kommunens alla verksamheter".

Måluppfyllelse av nämndsmålen i samband med årsredovisning 2016 visade att 30 nämndsmål var uppfyllda medan 16 nämndsmål ej var uppfyllda.

Förslag till åtgärd:

Utveckla den nuvarande styrstrukturen avseende måluppföljningen för att säkerställa att de övergripande målen blir styrande i nämnderna.

Åtgärd:

Utveckla nuvarande styrsystem avseende måluppföljningen för att säkerställa att de övergripande målen blir styrande i nämnderna.

2.5 Upphandling

Risk:

Ej följa upphandlade ingångna avtal. Inköp inte genomförs i enlighet med kommungemensamma avtal.

Riskbedömning: ■ 9. Kännbar

Kontrollaktivitet: Kontroll av att upphandling görs och att ingångna avtal följs

Resultat: ◆ Mindre avvikelse

Kontrollansvarig: Upphandlingssamordnare

Kommentar:

Kontrollen har gjorts genom att följa upp avtalstrohet för kategorierna möbler, livsmedel, kontorsmaterial, data/telekom, läromedel och undervisningsmaterial. Redovisning visar andel inköp hos avtalsleverantörer. Föregående års resultat visas inom parentes.

Kontorsmaterial 86% (86) 543 565 kr totalt

Andelen bör kunna öka då avtalad leverantör har ett omfattande sortiment.

Data/telekom 97% (99) 3 945 523 kr totalt

Läromedel 90% (90) 2 159 363 kr totalt

Den upphandlade leverantören av läromedel kan tillhandahålla i stort sett alla läromedel.

Undervisningsmaterial 86% (85) 212 345 kr totalt

Lågt belopp totalt, ger 30 000 av ej upphandlade leverantörer. Inköpen inom kategorin är långt under direktupphandlingsgränsen. Förslag är att fortsättningsvis inte följa upp kategorin.

Livsmedel 90% (88) 20 070 195 kr totalt

Inköp av livsmedel har en hög andel avtalstrohet. Utanför avtal köps bla, färskt bröd och konditorivaror som kommunen har försökt upphandla men inte fått några anbud på. De övriga gäller inköp av blandade varor och volymer, oftast i enheters närliggande butiker. Småinköpen avser inga större belopp per köp, men medför en tidskrävande hantering för kvitto- och fakturahantering. Personal behöver dessutom ta sin arbetstid i anspråk, för att gå till butiker.

Andelen inköp utanför avtal är endast 10% men är omfattande då livsmedel köps in för totalt ca 20 mkr. Åtgärder som att tex upphandla en butik kan vara en lösning för en del av köpen.

Möbler 85% (71) 3 104 769,72 totalt

De inköp som gjorts hos ej avtalade leverantörer är främst inköp som har gjorts hos Rekomo. Kommunen har avtal upphandlade via SKL Kommentus Inköpscentral. Avtalen är flexibla och anpassade efter behoven. Biblioteket har gjort inköp av inredning som är specifik för bibliotek och det finns ingen avtalad leverantör till denna kategori.

Avtalstroheten har ökat eller ligger kvar på samma nivå som föregående år. Ett område har minskat marginellt.

Åtgärd:

Ta bort kategorin undervisningsmaterial för kontroll i framtiden då inköpen inom denna

kategori är långt under direktupphandlingsgränsen samt handla upp en närliggande butik för att minska andelen inköp utanför avtal.

3 Analys av uppföljningsarbetet

Uppföljningarna har diskuterats i ledningsgruppen i januari 2018 där en redogörelse av kontrollerna, dess resultat och orsaker bakom eventuella avvikelser tagits upp. Förslag till åtgärder har kopplats till samtliga områden som haft en avvikelse. Varje kontrollansvarig har gjort en egen analys kring eventuella bakomliggande orsaker bakom eventuella avvikelser och tillsammans med ansvarig chef gjort förslag till åtgärder för att minska risken för att samma risk ska inträffa i framtiden. Uppföljningsrapporten ligger därefter till grund för den nya planen för intern kontroll som tas i nämnden mars 2018.